

põllumajandusministri määruse "Natura 2000 alal asuva erametsamaa kohta antava toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord" eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Põllumajandusministri määrus kehtestatakse "Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse" § 45⁴ lõike 2 ja § 45⁵ lõike 2 alusel ning komisjoni määruse (EÜ) nr 1975/2006, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad kontrollimenetluse rakendamise ja maaelu arengu toetusmeetmete nõuetele vastavuse kohta (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84), artikli 4 lõike 1 ja artikli 18 alusel ning kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1–40) artikli 18 lõike 4 alusel heaks kiidetud "Eesti maaelu arengukavaga 2007–2013" (edaspidi *arengukava*).

Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) liikmesriigina on Eestil võimalik osaleda ühenduse maaelupoliitikas ja saada osa ELi maaelu arengu toetuste eelarvest. Arengukava raames on Eestil võimalik muu hulgas kasutada Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi (edaspidi *EAFRD*) vahendeid ligikaudu 11,2 miljardi krooni ulatuses. Arengukava hõlmab perioodi 2007–2013 ning keskendub ühenduse põllumajanduse ja metsanduse konkurentsivõime, maade hooldamise ja keskkonna, elukvaliteedi ja maapiirkonna ettevõtluse mitmekesistamisele, võttes samas arvesse Eesti maaelu omanäolisust.

Määruse eelnõu eesmärgiks on sätestada Natura 2000 ala kaitstava loodusobjekti sihtkaitsevööndis ja piiranguvööndis ning hoiualal asuva erametsamaa toetuse saamise nõuded ning toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord.

Eestis on mets üks peamine ökosüsteem ja metsandus on üks olulisemaid meie looduse mitmekesisust mõjutavaid majandusvaldkondi. Natura 2000 alad maismaal moodustavad pindalaliselt kokku 692 000 ha ning sellest on erametsamaad umbes 77 000 ha. Oluline on kindlustada kõikide Eesti looduslike metsaliikide elujõuliste populatsioonide ja kasvukohtade säilimine.

Erametsadel on maapiirkonna majandustegevuses tähtis osa. Seetõttu on bioloogilise ja maastikulise mitmekesisuse säilitamise seisukohast ELi abi oluline, et tagada Natura 2000 alal asuval erametsamaal "Looduskaitseadusest" tulenevate kitsenduste ning nõukogu linnu- ja loodusdirektiivi nõuete täitmine, oluliselt kahjustamata metsanduse üldist tasuvuslätve ja metsaomanike konkurentsivõimet.

"Looduskaitseaduse" alusel on Natura 2000 alade kaitseks moodustatud kas kaitsealad, hoiualad või püsielupaigad. Kaitsealad ja püsielupaigad on jagatud erinevateks vöönditeks, kus kehtivad erinevad piirangud. Sihtkaitsevööndis on keelatud majandustegevus, kaitse-eeskirjaga võib lubada koosluse kujundamist vastavalt kaitse-eesmärgile. Piiranguvööndis on lubatud säästev majandustegevus, uuendusriiete tegemine on piiratud. Hoiualadel on keelatud metsaraie, kui see võib ohustada ala kaitse-eesmärkide säilimist, ning kohustada võib kindlaksmääratud ajal metsaraiet tegema ning selleks kindlaksmääratud tehnoloogiat kasutama. Osaline või täielik loobumine majandamisest on vajalik keskkonnakaitsete eesmärkide ning bioloogilise ja maastikulise mitmekesisuse säilitamise vajaduse tõttu.

Lisaks looduskaitseadusest tulenevate nõuete järgimisele on metsa kui ökosüsteemi kaitse ja säästva majandamise tagamiseks oluline täita ka metsaseadusest tulenevaid nõudeid.

Natura 2000 erametsamaade toetamiseks on arengukava esialgse eelarve kohaselt aastateks 2007–2013 kavandatud u 500 miljonit krooni. Toetusega aidatakse kaasa Natura 2000 ala erametsamaa säästvale kasutusele, kompenseerides erametsaomanikele Natura 2000 metsaalade majandamisel saamatajäänud tulu.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Põllumajandusministeeriumi maaelu arengu osakonna põllumajanduskeskkonna büroo peaspetsialist Siret Tappo (tel 625 6532). Määruse eelnõu ettevalmistamisel osalesid lisaks veel Keskkonnaministeeriumi, Sihtasutuse Erametsakeskus (edaspidi *EMK*) ning Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ameti (edaspidi *PRIA*) spetsialistid, juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna koosseisuväline teenistuja-peaspetsialist Ketlyn Vällo (tel 625 6206). Keeleliselt toimetab eelnõu õigusosakonna peaspetsialist Leeni Silk (tel 625 6523).

2. Eelnõu sisu

Eelnõu §-ga 1 sätestatakse, et määrusega kehtestatakse Natura 2000 ala kaitstava loodusobjekti sihtkaitsevööndis ja piiranguvööndis ning hoiualal asuva metsaala kohta antava toetuse saamise nõuded ning toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord, toetuse määr, toetuse vähendamise alused ja kord ning toetuse maksmise kord. Samas sätestatakse, et metsaalana mõistetakse metsamaad või ühte selle osa, mis asub ühe katastriüksuse ja sihtkaitsevööndi või ühe katastriüksuse, hoiuala ja piiranguvööndi piires. Metsaala on pindalalt terviklik. Üldjuhul jagab katastriüksuste vaheline piir ja kaitsevööndite vaheline piir ka pindalalt tervikliku metsamaa erinevateks metsaaladeks, välja arvatud hoiuala ja piiranguvööndi vaheline piir. Arengukava 5. peatüki meetmes 2.7 toodu kohaselt loetakse metsaala pinna hulka kuni 4 meetri laiused teed, kraavid, tuletõkestusvööndid ning kuni 0,10 ha suurused lagendikud. Kui metsaala läbib üle 4 meetri laiune tee, kraav, tuletõkestusvöönd või üle 0,10 ha suurune lagendik, siis tuleb metsaala pinna märkimisel arvestada nende objektide alune pind metsaala pinnast välja.

Eelnõu §-ga 2 sätestatakse toetuse määr, mis arengukava 5. peatüki meetme 2.7 kohaselt on hektari Natura 2000 võrgustikku kuuluva metsaala kohta piiranguvööndis või hoiualal 940 krooni aastas, sihtkaitsevööndis 1720 krooni aastas.

Eelnõu § 3 lõikega 1 sätestatakse nende isikute ring, kes võivad toetust taotleda. Eelnõu kohaselt võivad toetust taotleda "Metsaseaduse" tähenduses erametsaomanikud. Erametsaomanik metsaseaduse tähenduses on füüsiline ja eraõiguslik juriidiline isik, kellel on metsamaa.

Määrusega sätestatakse alad, mille kohta võib toetust taotleda. Esmalt peab ala asuma Natura 2000 ala kaitstava loodusobjekti sihtkaitsevööndis ja piiranguvööndis ning hoiualal. Natura 2000 alad on kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt "Looduskaitseaduse" § 91 lõike 6 alusel. Metsaala peab vastama "Metsaseaduse" § 3 lõike 2 punktis 1 sätestatud maakatastrisse kandmise nõudele või punktis 2 sätestatud puittaimede kõrguse ja puuvõrade liituse nõudele. Toetust võib taotleda arengukava 5. peatüki meetmes 2.7 toodu kohaselt taotleja omandis oleva vähemalt 0,30 hektari suuruse metsaala kohta.

Kõik selle toetuse õiguslikud metsaalad on kantud keskkonnaregistrisse. Keskkonnaregister täidab toetuste taotlemise mõttes võrdväärset ülesannet PRIA põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registriga. Kui põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registris on toodud massiivid, mille kohta võib taotleda ühtset pindalatoetust, täiendavat otsetoetust ja ka teisi maaelu arengukava toetusi, siis keskkonnaregistris sätestatakse muuhulgas Natura 2000 alal asuva erametsamaa toetuse õiguslikud alad. Natura 2000 alal asuva erametsamaa toetuse õiguslikud alad on sinna kantud vastavalt Eestis olemasolevatele andmebaaside ja kaartide andmetele.

Kuna piiranguvööndis ja hoiualal asuva metsaala kohta antav toetuse määr on võrreldes sihtkaitsevööndis asuva metsaala toetuse määraga erinev, on juhul, kui need kaitsevööndid paiknevad kõrvuti, oluline tuvastada piirangu- ja sihtkaitsevööndi vaheline piir ning samuti hoiuala ja sihtkaitsevööndi vaheline piir.

Metsaala loodusliku piiri üleminek rohumaaks, puisniiduks või põõsastikuks on tihti hajus (mitte sirgjooneline), samuti pole tihtipeale sirgjooned hoiuala ja piirangu- ning sihtkaitsevööndite vahelised piirid. Eelkirjeldatud asjaolud muudavad metsaala pindala mõõtmise looduses küllaltki aja- ja ressursimahukaks. Kuna hektaripõhise toetusmeetme puhul on vajalik kontrollida toetusaluse pinna suurust, siis makstakse toetust vaid metsaala kohta, kus taotleja on taganud, et metsaala piiripunktid on tähistatud kohapeal visuaalselt tuvastatavate piirimärkidega. Nimetatud piirimärgid paigaldatakse piiri käänupunktidesse ning piirilõikude alg- ja lõpp-punktidesse, sh tuleb arvestada katastriplaanil olevate piirimärkide asukohtadega. Kui metsaala piir on ebakorrapärane, siis peab piir olema märgistatud koguulatuses.

Kui metsaala on ringikujuline ja asub tervikuna ühel katastriüksusel, piisab metsaala keskpunkti tähistamisest. Kui ringikujuline metsaala asub üksnes osaliselt taotleja omandis, tuleb lisaks keskpunktile tähistada piirimärkidega ka katastriüksuse piir (sealhulgas ringikujulise metsaala piiri ristumiskohad katastriüksuse piiridega).

Piiripunktide ja keskpunktide tähistamiseks sobib puude märgistamine või maasse löödud vai, millele on seotud lint või muu tähis objekti eristamiseks looduses. Puude märgistamiseks võib kasutada ka spetsiaalset värvi. Liikumispiirangutega metsaalasid tähistatakse kooskõlas kehtivate liikumispiirangutega.

Paragrahvi 3 lõike 6 kohaselt ei saa toetust taotleda selle metsaala kohta, mille kohta taotletakse "Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse" § 45⁴ lõike 2 alusel antavat poolloodusliku koosluse hooldamise toetust või keskkonnaministri 9. märtsi 2007. a määrusega nr 20 "Kaitsemetsade majandamise eeskiri ja metsa majandamisel saamata jäänud tulu ning täiendavalt tehtud kulutuste hüvitamise kord" või keskkonnaministri 14. märtsi 2007. a määruse nr 22 "Erametsanduse toetamise alused, toetuse taotlusele esitatavad nõuded, vääriselupaiga kaitseks kinnisasja koormamise tingimused ning toetuse tagasinõudmise kord" §-s 8 sätestatud toetust. Samuti ei maksta üheaegselt sama metsaala kohta Natura 2000 erametsamaa toetust ja keskkonnaministri 1. juuni 2004. a määrusega nr 62 "Loodushoiutoetuse taotlemise, taotluse läbivaatamise ja toetuse maksmise kord, nõuded toetuse maksmiseks ja toetuse määrad" sätestatud loodushoiutoetust ning keskkonnaministri 29. juuni 2004. a käskkirja nr 583 "Loodushoiutööde teostamise kord" alusel sõlmitud loodushoiutööde eest. Vastavalt eelnõu § 1 lõikele 2, kus sätestatakse, et metsaalana mõistetakse metsamaad või ühte selle osa, on Natura 2000 erametsamaa toetust võimalik taotleda ka juhul, kui ühele osale metsamaast taotletakse näiteks vääriselupaiga toetust.

§ 3 lõike 7 kohaselt ei või toetust taotleda ka põllumassiivide registrisse kantud maa kohta.

Lõikega 8 sätestatakse, et kui taotleja valdab põllumajandusmaad, peab ta hoidma ja kasutama kogu majandusüksuse põllumajandusmaad põllumajandusministri 10. aprilli 2008. a määruse nr 30 "Ühtse pindalatoetuse, põllukultuuri kasvatamise, põllumajanduskultuuri ja heinaseemne täiendava otsetoetuse saamise nõuded ning toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord" 2. ja 3. peatükis kehtestatud nõuete kohaselt. Selle määrusega on sätestatud nõuded heades põllumajandus- ja keskkonnatingimustes põllumajandusmaa kohta. Häid põllumajandus- ja keskkonnatingimusi tuleb täita ja püsirohumaade pindala säilitada ka ühtse pindalatoetuse, energiakultuuri toetuse ja mitmete arengukava toetuste puhul (ebasoodsamate piirkondade toetus, põllumajanduslik keskkonnatoetus, Natura 2000 alal asuva põllumajandusmaa kohta antav toetus, kaitsemetsa rajamise toetus põllumajandusmaale). Arengukava teise telje meetmete eesmärk on keskkonna ja paikkonna parandamine toetades maade hooldamist ning neid meetmeid kasutatakse keskkonnavaluste eesmärkide ühendamiseks.

Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklile 51 toimub Natura 2000 erametsamaa kohta antava toetuse vähendamine, kui Natura 2000 erametsamaa toetuse saajad ei täida kogu ettevõttes häid põllumajandus- ja keskkonnatingimusi või kui ei säilita püsirohumaade pindala.

§ 3 lõikega 9 sätestatakse, et taotleja peab täitma aasta jooksul taotluse esitamise tähtaja esimesest päevast arvates "Looduskaitseseaduse" ja "Metsaseaduse" nõudeid. Nimetatud seadustest ja nende alamalseisvatest aktidest tulenevaid asjakohaseid nõudeid tuleb täita taotluse esitamise aasta 2. maist kuni taotluse esitamisele järgneva aasta 1. maini.

Kaitsealad ja püsielupaigad on jagatud erinevateks võõnditeks, kus kehtivad erinevad piirangud. Sihtkaitsevõõndis on keelatud majandustegevus, kaitse-eeskirjaga võib lubada koosluse kujundamist vastavalt kaitse-eesmärgile. Piiranguvõõndis on lubatud säästev majandustegevus, uuendusriiete tegemine on piiratud. Hoiualadel on keelatud metsaraie, kui see võib ohustada ala kaitse-eesmärkide säilimist, ning kohustada võib kindlaksmääratud ajal metsaraiet tegema ning selleks kindlaksmääratud tehnoloogiat kasutama. Iga kaitseala kohta on kehtestatud kaitse-eeskiri, mis määrab kindlaks ala spetsiifilised kaitsekorralduslikud nõuded. Kaitse-eeskiri on kaitseala kasutamise aluseks. Tulenevalt kaitse-eeskirjaga sätestatud kaitsekorra eripärast ja majandustegevuse piiramise astmest ei ole otstarbekas täpseid nõudeid välja tuua.

Alates Eesti üleminekust ühtsele otsemaksele, kui nõukogu määruses (EÜ) nr 1698/2005 ei ole sätestatud teisiti, rakenduvad lisaks headele põllumajandus- ja keskkonnatingimustele ning püsirohumaade säilitamise nõudele ka kohustuslikud majandamisnõuded. Lõikega 10 sätestatakse, et toetuse taotleja võtab kohustuse täita majandusüksuses nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 51 lõikes 3 nimetatud ja arengukava 5. peatükis toodud kohustuslikke majandamisnõudeid. Need nõuded rakenduvad järk-järgult alates 2009. aastast. Tegemist on nõuetega, mille täitmise üle on vastavad järelevalveasutused (eelkõige Taimetoodangu Inspeksioon (edaspidi *TTI*) ja Keskkonnainspeksioon (edaspidi *KKI*)) oma pädevuse piires järelevalvet juba aastaid teinud ja nõuete rikkumisel vastavates õigusaktides kehtestatud ulatuses karistusi määranud.

Eelnõu §-ga 4 sätestatakse toetuse taotluse esitamine ja tähtaeg. Taotleja esitab Natura 2000 erametsamaa toetuse saamiseks §-s 4 nimetatud dokumendid ajavahemikul 2. maist kuni 21. maini EMKle. Nõukogu määruse (EÜ) nr 796/2004 artikli 21 kohaselt võib taotluse

esitamiseiga hilineda kuni 25 kalendripäeva, kuid siis vähendatakse toetust arvestusega 1% iga hilinenud tööpäeva eest.

PRIA sõlmib "Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse" § 45³ lõike 4 alusel metsanduse valdkonna toetuse taotluste menetlemiseks halduslepingu EMKga, kellel on küllaldane kogemus metsanduse valdkonna toetuste menetlemisel. EMK asutati 23. märtsil 1999. aastal ning asutuse läbivaks ülesandeks on riigi metsapoliitikas, metsanduse arengukavas ja teistes riiklikes strateegilistes dokumentides määratletud metsanduse arengusuundade elluviimine.

Koos vormi kohase taotlusega tuleb taotlejal esitada ka metsaala kaart. Kuna kõik Natura 2000 erametsamaa toetuse õiguslikud metsaalad on kantud keskkonnaregistrisse, tuleb metsaala kaardina kasutada keskkonnaregistri elektroonilisest andmebaasist tehtud väljatrükki. Kaardile tuleb märkida selle metsaala katastritunnus, number ja piirid, mille kohta toetust taotletakse. Metsaalad nummerdab metsaomanik ise ning metsaalad nummerdatakse nii, et ühe katastri piires metsaala numbrid ei kordu. Metsala piirid peavad kaardil olema märgitud nii, et sellest oleks võimalik mõistlikul viisil aru saada.

Komisjoni määruse (EÜ) nr 1975/2006 artikli 8 punkti 3 kohaselt tuleb taotlejal ära märkida kogu taotleja valduses olev põllumajandusmaa. Kui taotleja valdab põllumajandusmaad, mille kohta ta ei taotle "Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse" 3. peatüki 1. jaos sätestatud ühtset pindalatoetust, täiendavat otsetoetust ega energiakultuuri toetust või 4. ja 4¹. peatükis sätestatud muud ühise põllumajanduspoliitikaga kaasnevat maaelu arengu toetust, esitab ta lisaks esitatud dokumentide ka põllumajandusministri 10. aprilli 2008. a määruse nr 30 "Ühtse pindalatoetuse, põllukultuuri kasvatamise, põllumajanduskultuuri ja heinaseemne täiendava otsetoetuse saamise nõuded ning toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord" lisas 1 toodud vormi kohase taotluse lisa põllumajanduskultuuride ja püsirohumaade põldude ning põllumajanduslikust kasutusest ajutiselt väljas olevate põldude loetelu kohta, kuhu on kantud kõik kasvatatavad põllumajanduskultuurid ning taotleja valduses olevad püsirohumaade ja põllumajanduslikust kasutusest ajutiselt väljas olevad põllud.

Samuti peab taotleja esitama sel juhul põllumassiivi kaardi, millel on märgitud põldude loetelus toodud põllumajanduskultuuride ja püsirohumaade põldude ning põllumajanduslikust kasutusest ajutiselt väljas olevate põldude numbrid ning kasvatatavate põllumajanduskultuuride ja püsirohumaade põldude ning põllumajanduslikust kasutusest ajutiselt väljas olevate põldude piirid. Hiljem kontrollitakse seal heade põllumajandus- ja keskkonnatingimuste täitmist. Välja renditud maad paneb taotlusele kirja maa tegelik kasutaja (rentnik).

Lõikega 3 sätestatakse, et kui taotleja andmed ei ole kantud põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse, esitab ta koos taotlusega EMKle Vabariigi Valitsuse 30. aprilli 2004. a määruse nr 162 "Põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registri pidamise põhimäärus" lisas 1 nimetatud avalduse oma andmete kandmiseks registrisse. Vastava avaldusega palub taotleja kanda avalduse vormil esitatud andmed põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse. Nimetatud avalduses kinnitab taotleja ka esitatud andmete õigsust ja annab nõusoleku nende andmete, sealhulgas isikuandmete töötlemiseks PRIAs.

Määruse §-s 5 on toodud taotluse esitamise kord juhuks, kui metsaala, mille kohta toetust taotletakse, kuulub kaasomandisse. Teiste toetuste rakendamise käigus on selgunud, et paljudel juhtudel on tegemist kaasomandis olevale maale toetuse taotlemisega ning oluline on

kaasomanike vaheline kokkuleppe saavutamine. Vältimaks võimalikke kaasomanike vahelisi vaidlusi oleme pidanud vajalikuks reguleerida toetuse taotlemist kaasomandisse kuuluva maa puhul. Kaasomanikel on selle määruse kohaselt võimalik taotleda toetust 3 viisil:

1. esitades ühise taotluse, kui soovitakse toetust taotleda ühiselt kasutatava metsaala kohta. Kõiki kaasomanike käsitletakse sellisel juhul ühise taotlejana.

2. kaasomanikud esitavad eraldi taotlused, kui soovitakse saada toetust erinevate metsaalade kohta. Kaasomanikel peab olema sõlmitud kaasomandi kasutamise kokkuleppe. Sellisel juhul käsitletakse kaasomanike eraldi taotlejatena.

3. kui toetust soovib taotleda vaid üks kaasomanikest, peab ta koos teiste toetuse saamiseks esitatavate dokumentidega esitama teiste kaasomanike kirjaliku nõusoleku. Võimalik on kasutada kaasomanike nõusoleku vormdokumenti. Soovituslikud andmed, mis peaksid kaasomaniku nõusoleku dokumendil kajastuma: kaasomaniku ees- ja perekonnanimi, isikukood, kontaktandmed, allkiri ja kuupäev. Lisaks sellele peaks antud dokumendis olema kirjas kaasomandis oleva metsaala number (sama, mis on kirjutatud kaardile) ja metsaala katastritunnus. Allkirjastades dokumendi annavad kaasomanik(ud) nõusoleku, et taotleja võib metsaalale toetust taotleda ja mingeid takistusi selleks ei tehta.

Eelnõu §-ga 6 sätestatakse taotluse ja taotleja nõuetele vastavuse kontrollimine ning ka kontrolliasutuste andmevahetus. Natura 2000 erametsamaa toetust käsitatakse pindalapõhise toetusena nii tehtava kontrolli kui ka kohaldatavate sanktsioonide osas. Administratiivset kontrolli teeb EMK kõigi taotlejate puhul.

EMK vaatab taotluse ja muud esitatud dokumendid läbi ning kontrollib nendes esitatud andmete õigsust ja taotleja vastavust toetuse saamise nõuetele komisjoni määruse (EÜ) nr 1975/2006, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad kontrollimenetluse rakendamise ja maaelu arengu toetusmeetmete nõuetele vastavuse kohta (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84), II osa I jaotise kohaselt. Siinjuures on erisus teiste pindalapõhiste toetustega selles, et Natura 2000 toetuse erametsamaa alade mõõtmisel kohaldatakse komisjoni määruse (EÜ) nr 1975/2006 artikli 15 punktis 2 sätestatud kahekordset mõõtmishälvet.

Riskianalüüsi kohaselt kontrollib PRIA heade põllumajandus- ja keskkonnaningimuste täitmist kohapeal komisjoni määruse (EÜ) nr 1975/2006, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad kontrollimenetluse rakendamise ja maaelu arengu toetusmeetmete nõuetele vastavuse kohta (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84), artiklite 20 ja 21 ja põllumajandusministri 10. aprilli 2008. a määruse nr 30 “Ühtse pindalatoetuse, põllukultuuri kasvatamise, põllumajanduskultuuri ja heinaseemne täiendava otsetoetuse saamise nõuded ning toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord” sätestatud korra kohaselt vähemalt 1% toetuse taotlejatest. Siinjuures on oluline, et PRIA teeb kohapealset kontrolli nende taotlejate juures, kes on PRIA koostatud riskianalüüsi alusel asjakohase kontrolli valimis. Selleks esitab EMK PRIA-le 4. juuniks nimekirja § 4 lõikes 1 sätestatud tähtajal taotluse esitanud taotlejate kohta ja 30. juuliks nimekirja nende taotlejate kohta, kes esitasid oma taotluse pärast § 4 lõikes 1 sätestatud tähtaega. PRIA teavitab EMK-d kohapealse kontrolli tulemustest 1. novembriks.

“Looduskaitseadusest” ja “Metsaseadusest” tulenevaid nõudeid kontrollib kohapeal 5% toetuse taotlejatest EMK. KKI kontrollib “Looduskaitseadusest” ja “Metsaseadusest” tulenevaid nõudeid vastavalt “Looduskaitseadusest” ja “Metsaseadusest” tulenevale pädevusele. KKI on Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas olev riigiasutus, kes koordineerib ja teostab looduskeskkonna ja -varade kasutamise üle järelevalvet, kohaldades seaduses ettenähtud alustel ja ulatuses riikliku sunni vahendeid. KKI on keskkonnaalaste

seadusrikkumiste puhul kohtuväliseks menetlejaks ning teeb edasilükkamatuid uurimistoiminguid kriminaalasjades. Selleks esitab EMK KKIle 15. septembriks nimekirja kõikide taotlejate kohta. KKI teavitab EMKd taotlejatest, kes on aasta jooksul arvates taotluse esitamise tähtaja esimesest päevast (2. mai) rikkunud "Looduskaitseadusest" ja "Metsaseadusest" tulenevaid nõudeid ja kelle suhtes on tehtud ettekirjutus või on jõustunud süüdimõistev süüteo otsus.

Paragrahvi 3 lõikes 10 nimetatud kohustuslike majandamisnõuete täitmist kontrollivad oma pädevuse piires PRIA, TTI, Veterinaar- ja Toiduamet (edaspidi *VTA*) ja KKI, kontrollides kohapeal komisjoni määruse (EÜ) nr 1975/2006 artikli 20 ja 21 lõike 1 kohaselt vähemalt 1% toetuse taotlejatest.

Eelnõu §-ga 7 sätestatakse toetuse vähendamine. Kui maa tegelik pindala erineb taotlusel märgitud pindalast, mille kohta toetust taotleti, kohaldatakse komisjoni määruse (EÜ) nr 1975/2006 artiklit 16. Selle kohaselt kehtestatakse toetuse arvutamise alus pindalapõhiste meetmete puhul komisjoni määruse (EÜ) nr 796/2004, millega kehtestatakse nõukogu määruses (EÜ) nr 1782/2003 (millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks) ette nähtud nõuetele vastavuse, toetuse ümbersuunamise ning ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi rakendamise üksikasjalikud reeglid (ELT L 141, 30.04.2004, lk 18–58), artikli 50 lõigete 1, 3 ja 7 kohaselt. Kui pindalapõhise meetme alusel deklareeritud pindala ületab kindlaksmääratud pindala, arvutatakse toetus määratud pindala ja leitud kahekordse pindala erinevuse vahe alusel, kui kõnealune erinevus ületab 3%, kuid mitte rohkem kui 30% määratud pindalast. Kui erinevus on üle 30 % kindlaksmääratud pindalast, kõnealuse aasta puhul toetust ei anta.

Kui deklareeritud pindala ületab vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 796/2004 artikli 50 lõikega 3 määratud pindala rohkem kui 30%, jäetakse toetuse saaja asjaomasel kalendriaastal ilma asjaomaste meetmete toetusest, millele tal oleks kõnealuse artikli kohaselt õigus olnud. Kui erinevus ületab 50%, jäetakse toetuse saaja veel kord ilma toetusest, mis vastab deklareeritud pindala ja komisjoni määruse (EÜ) nr 796/2004 artikli 50 lõikega 3 määratud pindala erinevusele. Kui deklareeritud pindala ja komisjoni määruse (EÜ) nr 796/2004 artikli 50 lõike 3 kohaselt määratud pindala erinevus tuleneb tahtlikest eeskirjade eiramistest, ei anta kõnealusel Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi (EAFRD) aastal toetuse saajale toetust asjaomase pindalapõhise meetme osas, millele tal oleks olnud õigus kõnealuse artikli alusel.

Lõikega 2 sätestatakse, et heade põllumajandus- ja keskkonnaningimuste nõuete ja püsirohumaade pindala säilitamise nõude ning kohustuslike majandamisnõuete rikkumise korral kohaldatakse komisjoni määruse (EÜ) nr 1975/2006 artiklites 22–24 sätestatud. Nõuetele mittevastavuse kindlakstegemisele järgnevate vähendamiste ja väljaarvamiste suhtes kohaldatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklit 25 ja komisjoni määruse (EÜ) nr 796/2004 artikli 2 lõikeid 2, 2a ja 31–36, artiklit 41 ning artikli 65 lõiget 2. Ilma et see piiraks nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 51 lõike 2 kohaldamist, kohaldatakse mittevastavuse kindlakstegemisel vähendamist toetuse kogusumma suhtes, mis on määratud või määratakse asjaomasele toetuse saajale mittevastavuse avastamise kalendriaastal esitatud või veel esitatavate maksennõuete põhjal. Kui mittevastavus tuleneb toetuse saaja hooletusest, arvutatakse vähendamine komisjoni määruse (EÜ) nr 796/2004 artiklis 66 sätestatud eeskirjade kohaselt. Tahtliku mittevastavuse korral arvutatakse vähendamine komisjoni määruse (EÜ) nr 796/2004 artiklis 67 sätestatud eeskirjade kohaselt. Vähendamiste kuhjumise korral kohaldatakse hilinenud esitamistele vähendamist esiteks komisjoni määruse (EÜ) nr

796/2004 artikli 21, seejärel kõnealuse määruse artiklite 16–18 ning lõpuks artiklite 22 ja 23 kohaselt.

Lõikega 3 sätestatakse, et kui taotleja valdab põllumajandusmaad, kuid ei esita kõiki määruse § 4 lõike 2 punktis 1 nimetatud andmeid, kohaldatakse komisjoni määruse (EÜ) nr 796/2004 artikli 14 lõikes 1a sätestatud toetuse vähendamise põhimõtteid ning vähendatakse Natura 2000 erametsamaa toetust. Kui taotleja jätab § 4 lõike 2 punktis 1 nimetatud dokumendi üldse esitamata, jäetakse taotlus rahuldamata “Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse” § 45⁷ lõike 5 punkti 1 alusel, taotluse nõuetele mittevastavuse tõttu (taotleja ei ole esitanud kõiki nõutavaid dokumente).

Eelnõu §-ga 8 sätestatakse taotluse rahuldamine või rahuldamata jätmine ning sellekohase otsuse teeb EMK taotluse esitamise aastale järgneva aasta 15. märtsiks.

Taotlus jäetakse rahuldamata, kui taotleja on esitanud valeandmeid või kui taotleja mõjutab taotluse menetlemist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil. Taotluse rahuldamata jätmise otsus tehakse ka siis, kui taotleja ei võimalda kontrollida taotluse nõuetekohasust või kui taotleja ei ole puuduste kõrvaldamiseks määratud tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud.

“Looduskaitseaduse” ja “Metsaseaduse” nõuete, kui metsaala säilimise seisukohast väga oluliste nõuete rikkumise korral jäetakse taotlus rahuldamata. Taotlus jäetakse rahuldamata selle metsaala puhul, mille piiripunktid või keskpunkt ei ole kohapealsel kontrollil visuaalselt tuvastatavad. Samuti jäetakse taotlus rahuldamata selle metsaala puhul, kui metsaala ei ole kantud keskkonnaregistrisse või ei asu Natura 2000 ala kaitstava loodusobjekti sihtkaitsevööndis või piiranguvööndis või hoiualal või ei ole taotleja omandis või on väiksem kui 0,30 hektarit. Taotlus jäetakse rahuldamata ka juhul, kui metsaala, mille kohta toetust taotletakse, ei vasta “Metsaseaduse” § 3 lõike 2 punktis 1 sätestatud maakatastrisse kandmise nõudele ja punktis 2 sätestatud puittaimede kõrguse ja puuvõrade liituse nõudele.

Kui taotleja ei ole saanud võetud kohustust täita vääramatu jõu või erandlike asjaolude tõttu, määratakse toetus komisjoni määruse (EÜ) nr 796/2004 artikli 57 lõike 3 kohaselt (toetuse taotleja säilitab oma õiguse saada toetust selle maa kohta, mis oli toetusõiguslik vääramatu jõu või erandliku asjaolu toimumise ajal).

Eelnõu §-ga 9 sätestatakse toetuse maksmine. EMK teeb PRIAle ettepaneku toetuse maksmise või maksmisest keeldumise kohta taotluse esitamise aastale järgneva aasta 25. märtsiks. Eelnõu kohaselt makstakse toetus taotleja arvelduskontole taotluse esitamise aastale järgneva aasta 30. juuniks. Toetust ei maksta, kui pärast taotluse rahuldamist, kuid enne toetuse maksmist, on selgunud, et taotleja ei ole täitnud toetuse saamise eelduseks olevaid tingimusi.

3. Eelnõu terminoloogia

Määruse eelnõus on kasutatud Euroopa Liidu Teatajas ilmunud eestikeelsetes Euroopa Liidu määrustes kasutatavaid termineid ja üldtunnustatud erialatermineid.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigustikule

Eelnõu on kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1–40), nõukogu määrusega (EÜ) nr 1782/2003, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks ning muudetakse määruseid (EMÜ) nr 2019/93, (EÜ) 1452/2001, (EÜ) 1453/2001, (EÜ) 1454/2001, (EÜ) 1868/94, (EÜ) 1251/1999, (EÜ) 1254/1999, (EÜ) 1673/2000, (EMÜ) 2358/1971 ja (EÜ) 2529/2001 (ELT L 270, 21.10.2003, lk 1–69), komisjoni määrusega (EÜ) nr 796/2004, millega kehtestatakse nõukogu määruses (EÜ) nr 1782/2003 (millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks) ette nähtud nõuetele vastavuse, toetuse ümbersuunamise ning ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi rakendamise üksikasjalikud reeglid (ELT L 141, 30.04.2004, lk 18–58), komisjoni määrusega (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 15–72), komisjoni määrusega (EÜ) nr 1320/2006, millega kehtestatakse nõukogu määrusega (EÜ) nr 1698/2005 sätestatud maaelu arengu toetusele ülemineku eeskirjad (ELT L 243, 06.09.2006, lk 6–19), ning komisjoni määrusega (EÜ) nr 1975/2006, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad kontrollimenetluse rakendamise ja maaelu toetusmeetmete nõuetele vastavuse kohta (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84).

5. Määruse mõjud

Eelnõu vastuvõtmine annab võimaluse osaliselt kompenseerida erametsaomanikele Natura 2000 metsaalade majandamisel saamatajäänud tulu. Toetuse rakendamisega aidatakse kaasa Natura 2000 ala erametsamaa säästvale kasutusele maksimaalselt 77 000 ha ulatuses.

6. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused

Maaelu arengu toetusi rahastatakse arengukava 2. ja 4. telje puhul 80% ulatuses Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist ning 20% ulatuses Eesti riigi muudest tuludest. Aastatel 2007–2013 on arengukava alusel toetatava Natura 2000 erametsamaa toetuse eelarveks umbes 70 miljonit krooni aastas.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, välja avatud määruse § 3 lõige 10, mis jõustub 1. jaanuaril 2009. a.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu saadeti ministriumide õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise süsteemi e-Õigus kaudu kooskõlastamiseks Keskkonnaministriumile, kes kooskõlastas eelnõu märkustega, millega on osaliselt arvestatud. Rahandusministrium palus 7. märtsil 2008 lisada e-Õigusesse oma kooskõlastuskirja nr 1.1-11/3183.

PRIA ja EMK on e-Õiguses oleva eelnõu kohta oma arvamuse esitanud, põhjendatud ettepanekutega on arvestatud.

Rahandusministeeriumi kommentaarid

Nr	Kommentaar	Vastus
1.	<p>Teeme ettepaneku määruse 1. peatükki "Üldsätted" lisada paragrahv, milles määratletakse meetme eesmärk/eesmärgid vastavuses Eesti maaelu arengukavaga. Kuna praeguses eelnõus ei ole fikseeritud meetme eesmärki ega ka seda, missuguste tegevuste eest on lubatud toetust taotleda, ei ole määruse alusel võimalik hinnata toetuse andmise eesmärgipärasust.</p>	<p>Põllumajandusministeerium ei pea vajalikuks väljapakutud sätte lisamist määruse eelnõusse.</p> <p>“Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse” § 45⁴ lõikes 2, § 45⁵ lõikes 2 ning § 45⁶ lõikes 4 on sätestatud, mida põllumajandusminister peab ja mida võib toetuse tingimustes sätestada. EAFRD toetuste eesmärgid toodud sätetes nimetatud ei ole, kuna toetuse tingimusi on vaja toetuse rakendamiseks, mitte eesmärkide püstitamiseks. <u>Need eesmärgid tulenevad nõukogu määrusest (EÜ) nr 1698/2005 ja Euroopa Komisjoni poolt heaks kiidetud arengukavast.</u></p> <p>“Põhiseaduse” § 3 lõike 1 kohaselt teostatakse riigivõimu üksnes põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seaduste alusel.</p> <p>“Põhiseaduse” § 94 lõike 2 kohaselt annab minister määrusi seaduse alusel ja täitmiseks. “Haldusmenetluse seaduse” § 90 lõike 1 kohaselt võib määruse anda ainult seaduses sisalduva volitusnormi olemasolul ja kooskõlas volitusnormi piiride, mõtte ja eesmärgiga. Seega ei tohi määruse kehtestamisel volitava seaduse sätteid laiendada ega kitsendada.</p> <p>Arvestades, et “Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse” ei anna ministrile pädevust kehtestada toetuse tingimuste määrusega toetuse andmise eesmärgid, on selles eelnõus toetuse eesmärgi sätestamine vastuolus “Põhiseaduse” § 3 lõikega 1 ning § 94 lõikega 2. Seega, kui kehtestata määrus, Seega, kui kehtestata määrus sätestab ka toetuse eesmärgi, on tegemist <u>põhiseadusevastase õigusaktiga.</u></p>
2.	<p>§ 2: Eeldusel, et toetuse eesmärk on vastavalt Maaelu arengukavas (lk 177) sätestatule „aidata kaasa Natura 2000 ala erametsamaa säästvale kasutusele”, on eesmärgi saavutamise seisukohalt loogiline diferentseerida toetusmäär tulenevalt</p>	<p>Toetusmäär ei ole otstarbekas diferentseerida vastava metsaala kohta kehtivate piirangute rangusest, kuna seoses sellega suurenevad ka toetuse administreerimiskulud.</p> <p>Nõukogu direktiivide 79/409/EMÜ ja</p>

	<p>mitte üksnes metsamaa (mille kohta toetust taotletakse) paiknemisest sihtkaitsevööndis, piiranguvööndis või Natura 2000 hoiualal, vaid ka tulenevalt vastava ala kohta kehtivate, EL direktiividest ja Natura 2000 ala kaitse-eesmärgist tulenevate piirangute rangusest. Maaelu arengukava kohaselt (lk 178) on toetatavaks „täielik või osaline loobumine Natura 2000 metsaala majandamisest vastavalt kehtestatud kaitsekorrale”. Kui toetusmäär ei ole piirangute rangusest tulenevalt diferentseeritud, puudub sätestataval toetusmääral seos saamatajäänud tuluga, mistõttu toetuse andmisega ei pruugita maksimaalselt saavutada meetme eesmärke. Näiteks kui piiranguvööndis oleva metsaala suhtes ei ole konkreetseid piiranguid sätestatud, ei tulene ala piiranguvööndis paiknemisest ka tulu saamata jäämist ega vajadust selle kompenseerimiseks.</p>	<p>92/43/EMÜ rakendamise tõttu saamatajäänud tulu arvutamise aluseks on võetud Natura 2000 võrgustiku metsaalade metsaressursi keskmine väärtus, mille alusel on arvutatud keskmine eeldatav aastane tootlus. Nimetatud tootlust kompenseeritakse omanikele. Kompensatsiooni määr on diferentseeritud lähtuvalt kaitsereežiimist.</p>
3.	<p>§ 3: Tagamaks meetme eesmärgi saavutamist, soovime toetuse taotlemise eeldusena sätestada taotleja poolset kohustusevõttu tagada Natura 2000 alal määratletud metsaelupaikade kaitstava väärtuse säilimine vähemalt viie aasta jooksul. Nimetatud kohustuse täitmise kontrolli ühe eeldusena teeme allpool (p.9) ettepaneku sätestada § 5 lg 1 kõnealusel maaüksusel olevate metsaelupaikade kaardistamise nõue.</p>	<p>Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ kohaselt on igal liikmesriigil kohustus pidada Natura 2000 elupaiga andmebaasi. Nimetatud andmebaasi peab Keskkonnaministeeriumi looduskaitse osakond. Kui Natura 2000 alasad inventeeritakse, siis kantakse vastavad alad ka kaardile ning kaardile saab muudatusi teha üksnes ekspertiisi alusel.</p>
5.	<p>§ 3 lg 7: Soovitame võimaliku topeltrahastamise vältimiseks täiendada sõnastust järgnevalt „... põllumassiivide registrisse kantud ega poollooduslike koosluste hulka arvatud” maa kohta (püsiindud).</p>	<p>Topeltrahastamise vältimiseks on määruses § 3 lõige 6, mis sätestab, et toetust ei või taotleda metsaala kohta, mille kohta taotletakse “Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse” § 45⁴ lõike 2 alusel antavat poolloodusliku koosluse hooldamise toetust.</p>
6.	<p>Ühtlasi juhime tähelepanu, et viidatud põllumajandusministri määruses nr 57 on sätestatud "nõuded heades põllumajandus- ja keskkonnatingimustes põllumajandusmaa kohta", mis erineb lõikes 8 toodud sõnastusest – soovime ühese mõistetavuse tagamiseks lõike 8 sõnastus määruses nr 57 kasutatud sõnastusega vastavusse viia. Sama kommentaar puudutab ka § 5 lõikes 3 sätestatud nõuet andmete põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse kandmise kohta.</p>	<p>Põllumajandusministeerium ei pea vajalikuks väljapakutud sõnastuse kasutamist määruse eelnõus.</p>
7.	<p>§ 4: Kuna seadused on täitmiseks kõigile ja alati, peame paragrahvi praegust sõnastust ebakohaseks.</p>	<p>Parema arusaadavuse tagamiseks on nimetatud nõuded eraldi välja toodud.</p>

	Juhul kui sätestatud nõude mõte on selles, et viidatud seaduste (looduskaitseaduse ja metsaseaduse) nõuete rikkumisel toetuse saaja poolt tuleb toetus tagastada, piisab selle mõtte sätestamisest muudetud sõnastuses peatüki 4 § 9.	
8.	§ 5 lõikele 1 soovitame taotluse esitamise võimaluse laiendamaks tutvustamiseks lisada „Vastav info tehakse avalikkusele kättesaadavaks ka PRIA ja volitatud isiku veebilehel”.	Põllumajandusministeerium ei pea vajalikuks väljapakutud sõnastusega sätte lisamist määruse eelnõusse. Nimetatud ettepanekuga arvestatakse PRIA ja volitatud isiku vahelises halduslepingus, mis sõlmitakse perioodi 2007-2013 maaelu arengu toetuste kasutamise korraldamiseks.
9.	<p>§ 5 lg 1: Soovitame kindlasti sätestada, et taotluse saamisel kaardistatakse kõnealusel maaüksusel olevad metsaelupaigad - eriti kui tegemist on kaitseala piiranguvööndi või hoiualaga. Natura-elupaikade kaardistamiseks saab kasutada olemasolevaid Natura 2000 inventuuride andmeid või vajadusel teha (näiteks MAK tehnilise abi vahenditest rahastatavad) täiendavad inventuurid.</p> <p>Lisaks tuleks toetuse andmise eeldusena sätestada toetuse saaja kohustus tagada, et majandamise käigus ei kahjustataks neid kaardistatud Natura-elupaikasisid. Kui Natura-elupaigad on kaardistatud ja taotlejale teada, on oluliselt lihtsam tagada nende säilimist ja kontrollida, et toetust ei ole makstud asjata ega meetme eesmärgiga vastuolus. Selgituseks: piiranguvööndis ja hoiualal on majandustegevus lubatud, st raieid ei ole lausaliselt välistatud. Küsimus on selles, kas raieetega kahjustatakse Natura-metsaelupaikasisid või mitte. Kui toetuse saamise eeldusena ei ole fikseeritud Natura-elupaikade paiknemine looduses, siis on võimalik, et toetust makstakse metsamaa kohta, kus seaduslike sanitaar-, harvendus- või turberaieetega kahjustatakse (või on juba kahjustatud) Natura-metsaelupaikasisid. Seega EL loodusdirektiivi 93/42/EÜ kohaselt kaitseväärtusega metsaelupaikade ja nende kaitse kohustuse mittefikseerimisel ei oleks välistatud, et EL vahenditest makstakse toetust aladele, kus kahjustatakse loodusdirektiivis märgitud elupaikasisid, see aga oleks vastuolus mh ka Maaelu arengukavas sätestatud meetme eesmärgiga.</p>	<p>Selleks, et arengukavas sätestatud meetme eesmärk oleks täidetud, peab taotleja täitma aasta jooksul taotluse esitamise tähtaja esimesest päevast arvates looduskaitseaduse ja metsaseaduse nõudeid. Toetuse saamiseks tuleb täita nimetatud seadustest ja nende alamal seisvatest aktidest tulenevaid nõudeid.</p> <p>Näiteks piiranguvööndis on looduskaitseaduse § 31 lõike 2 punkti 5 kohaselt uuendusraie keelatud juhul, <u>kui kaitse-eeskiri ei sätesta teisiti</u>. Üldjuhul on piiranguvööndis uuendusraied, milleks on metsaseaduse § 28 lõike 4 punkti 1 kohaselt lageraie ja turberaie, lubatud kaitse-eeskirjas sätestatud tingimustel (kaitseala valitseja nõusolek; piirangud raielangi suurusele, kujule, vanuselisele koosseisule, raieaja osas vms). Taotlejal tuleb kaitse-eeskirjas sätestatud tingimusi täita ja Põllumajandusministeerium ei pea vajalikuks väljapakutud sõnastusega sätte lisamist määruse eelnõusse. Põllumajandusministeerium ei pea vajalikuks täiendavate inventuuride rahastamist Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist.</p>
10.	§ 9 lg 2: Sätestamiseks võimalust teha eelarvevahendite ebapiisavuse korral taotluse mitterahuldamise otsus, teeme ettepaneku kaaluda	Põllumajandusministeerium ei pea vajalikuks väljapakutud sätte lisamist määruse eelnõusse.

	taotluse rahuldamata jätmise lubatava alusena Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 45 ⁷ lõike 5 punkti 2 lisamist.	Eesti maaelu arenguava 2007-2013 teise telje meetmete puhul võib vajadusel rakendada arengukavas sätestatud: Kui nõuetele vastavate taotluste rahuldamiseks ei ole küllaldaselt eelarvevahendeid, võib põllumajandusminister kehtestada toetuse vähendamise menetluse, mille kohaselt vähendatakse proportsionaalselt kõikide nõuetele vastavate taotlejate toetust või toetuse summat taotlusega hõlmatud põllumajandusmaa pindala, loomade arvu või toetatavate tegevuste kaupa või mingil muul alusel.
11.	§ 10 lg 2: Teeme ettepaneku kaaluda toetuse maksmiseks eelnõus sätestatud enam kui viiest kuust lühema tähtaja sätestamist, näiteks "kolme kuu jooksul arvates § 9 lõikes 1 nimetatud otsusest", et võimaldada toetuse saajal vajalike investeeringute paremat kavandamist; samuti ei ole taotlejate eeldatava arvu juures toetuste maksmine 3 kuu jooksul PRIA-le probleemne.	Nõukogu määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 11 kohaselt peab PRIA maksma toetuse taotleja arvelduskontole hiljemalt 30. juuniks. Toetus makstakse välja esimesel võimalusel pärast toetuse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsust. Meie arvates pole põhjendatud võtta nõukogu määrusega võrreldes täiendavaid kohustusi.
12.	Määruse eelnõus ei ole sätestatud dokumentide säilitamistähtaega (2025. a. lõpp) vastavuses Maaelu arengukavaga. Teeme ettepaneku nimetatud tähtaeg sätestada. Samuti eeldame, et vastav säilitamistähtaeg on sätestatud või sätestatakse ka PRIA ja volitatud isiku vahelises halduslepingus perioodi 2007-2013 maaelu arengu toetuste kasutamise korraldamiseks.	Põllumajandusministeerium ei pea vajalikuks väljapakutud tähtaega eelnõus sätestada. Nimetatud ettepanekuga arvestatakse PRIA ja volitatud isiku vahelises halduslepingus.
13.	Samuti teeme ettepaneku antud punktis lisaks finantseerimise määradele EAFRDst ning Eesti riigi muudest tuludest välja tuua ka vastavad rahalised mahud kroonides kogu programmiperioodiks aastani 2015.	Arengukava rahastamiskava on kajastatud arengukava 6. peatükis.

Keskkonnaministeeriumi kommentaarid

Nr	Kommentaari	Vastus
8.	Eelnõus on palju viiteid erinevatele Euroopa Liidu õigusaktidele. Eelnõu §-s 8 „Toetuste vähendamine“ on viidatud Euroopa Komisjoni vastavate määruste artiklitele nende sisu täpsustamata. Kuna eelnõus sätestatud regulatsioon on suunatud ka toetuse taotlejatele,	Põllumajandusministeerium ei pea vajalikuks eelnõu §-s 7 ja 8 viidatud Euroopa Komisjoni vastavate määruste artiklite sisu täpsustamist määruse eelnõus. Selleks, et toetuse taotlejatele toetuse taotlemise nõuete

<p>kellest suure osa moodustavad inimesed, kellel õigusaktides orienteerumine on keeruline, on neil raske aru saada toetuste vähendamise alustest. Samale seisukohale tuleb asuda ka § 7 sätestatud regulatsiooni kohta. Regulatsioon peaks arusaadav ja selge olema nii toetuse menetlejale kui ka toetuse saajale. Eeltoodule tuginedes teeme ettepaneku toetuse vähendamise alused selgemalt lahti kirjutada.</p>	<p>sisu täpsemalt selgitada ning et anda ülevaade toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsemast korrast, korraldatakse toetuse taotlejatele infopäevi.</p>
--	---

Ants Noot
Kantsler

